

450 jaar Bruegel 125 jaar Dulle Griet herontdekt

Dulle Griet is één van de meest mysterieuze werken van Pieter Bruegel de Oude. Het schilderij is al 125 jaar hét topstuk uit de collectie van zijn ontdekker Fritz Mayer van den Bergh.

In 2019 is het Antwerpse Museum Mayer van den Bergh dé plek om Bruegel te ervaren. Ontdek er twee schilderijen van Bruegel zelf, een aantal werken van diens zonen én de geestdrift van verzamelaar Fritz Mayer van den Bergh voor deze kunstenaar.

Vanaf 5 oktober 2019 is *Dulle Griet* het hoogtepunt in de tentoonstelling 'Madonna ontmoet Dulle Griet'.

MUSEUM
MAYER
van DEN
BERGH

VANAF 5 OKTOBER 2019

Madonna ontmoet Dulle Griet

Uiteraard zijn Bruegel en Fouquet de echte meesters achter de Dulle Griet en de Madonna. Maar dankzij meestersverzamelaars kunnen we vandaag van deze topstukken genieten. Treed binnen in de wereld van collectioneurs Fritz en Florent en ontdek hun niet aflatende speurzinn naar schoonheid.

Met veel passie verzamelen Florent van Ertborn (1784–1840) en Fritz Mayer van den Bergh (1858–1901) schilderijen, beelden, manuscripten.... Dikwijls zijn het koopjes, soms investeringen en af en toe geniale vondsten. De twee Antwerpse collectioneurs zijn hun tijd v r vooruit. Eeuwenlang geldt Rubens als de grootste meester. Er is nauwelijks interesse voor Vlaamse meesters zoals Pieter Bruegel de Oude, Quinten Massijs, Rogier van der Weyden of het werk van de Franse Jean Fouquet. Fritz en Florent hebben wel oog voor de kwaliteit van deze kunst.

Trendsetters

Vanaf 5 oktober 2019 nodigen de twee scherpzinnige verzamelaars u uit in het Antwerpse Museum Mayer van den Bergh. Fritz en Florent nemen u mee in hun verzamelwoede en tonen enkele topstukken uit hun collectie. Hoogtepunt is de recent gerestaureerde *Dulle Griet* van Pieter Bruegel de Oude. Dat schilderij is exact 125 jaar geleden door Fritz herontdekt en aangekocht op een veiling in Keulen. Het raadselachtige werk hangt er hoog aan de muur. De jonge verzamelaar, met Duitse roots, is alerter dan de prestigieuze musea en verwerft het bizarre werk voor slechts 488 oude Belgische frank. Fritz doet de aankoop van zijn leven, want tot dat moment denkt men dat het meesterwerk verloren is.

Ook Florent, die een honderdtal topstukken van het huidige Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen verwerft, heeft een neus voor zulke geniale vondsten. In de Parijse kunsthandel koopt hij de hoogst ongewone *Madonna* van Fouquet, dat na meer dan 500 jaar nog steeds één van de mooiste Franse schilderijen is. Voor de *Calvarieberg* van Antonello da Messina gooit Van Ertborn het op een akkoordje met een Gentse verzamelaar, die het Italiaanse paneeltje voor een stevig bedrag kan verkopen. De precieze omstandigheden zijn (nog) niet achterhaald, maar vermoedelijk ruilt Van Ertborn enkele stukken voor dit topwerk van Da Messina.

De verwerving van het kerstwiegje is voor Fritz mogelijk een toevalstreffer, want het stuk maakt deel uit van een groot lot waarvoor hij een enorm financieel risico neemt. Kenners en verzamelaars beschouwen het wiegje als een stuk middeleeuws kinderspeelgoed. Mayer van den Bergh ziet wél de uitzonderlijke kwaliteit van dit gebruiksvoorwerp. In de 15de eeuw trekken zusters aan het koordje terwijl ze liederen zingen. Hierdoor komt het wiegje in beweging en klingen de belletjes. Een mystieke beleving die de zintuigen aanspreekt.

Gastheren en *founding fathers* van musea

Fritz en Florent spelen een niet te overschatten rol in de kunstwereld. Beide heren liggen aan de basis van de collecties van het Museum Mayer van den Bergh en het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen.

Voor deze tentoonstelling nodigt Fritz Mayer van den Bergh Florent uit in zijn huis, het Museum Mayer van den Bergh in het hartje van Antwerpen. Fritz verzamelt tijdens zijn korte leven meer dan 3000 kunstvoorwerpen. Zijn moeder Henriëtte laat dit museum na zijn plotse dood bouwen om er het levenswerk van haar zoon in onder te brengen. Schilderijen, retabels, monumentaal beeldhouwwerk, handschriften, wandtapijten,... zijn opgesteld in een sfeer vol delicate kleine kunstschatten. Wie vandaag het museum betreedt, voelt nog steeds de herinnering aan de geestdrift en het kennersoog van Fritz en de onvoorwaardelijke liefde van een moeder voor haar zoon.

Fritz Mayer van den Bergh

Florent van Ertborn sterft in 1840 in Den Haag. Toch laat hij zijn fabelachtige kunstcollectie na aan zijn geboortestad Antwerpen, waar hij elf jaar lang burgemeester was. Hij had de schilderijen immers niet verzameld voor zichzelf. De verzameling moet de Academiestudenten van de stad meer bieden dan barok en de instelling zelf weer toonaangevend maken. Dat lukt, en meer nog. Het legaat van 106 werken is nog steeds één van de fundamenteën van het huidige KMSKA, waarmee het kan uitpakken met een collectie schilderkunst uit de 15de en 16de eeuw van wereldniveau. Het KMSKA is momenteel gesloten voor renovatie. Topwerken zijn te zien in buitenlandse musea. Speciaal voor deze tentoonstelling keren ze onder het goedkeurend oog van *founding father* Florent van Ertborn terug naar Antwerpen.

De tentoonstelling komt tot stand in nauwe samenwerking met het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) en sluit aan op het Bruegeljaar 2019.

Fritz, bezieler van het Bruegelonderzoek

In haar boek *'Pieter Bruegel. De biografie'* schrijft de kunsthistorica Leen Huet: *"Zijn aankoop [Dulle Griet] was de klarenstoot waarmee het Bruegelonderzoek, dat intussen een hele bibliotheek vult, een aanvang nam."*

Als Fritz eind 19de eeuw zijn verzameling aanlegt, heeft Pieter Bruegel de Oude maar een matige reputatie. Hij is bij het grote publiek niet echt bekend. De meeste van zijn ongeveer 45 schilderijen zijn nergens te zien. Als mensen zijn werk kennen, is er veel kritiek: Bruegel, dat is vaak bedenkelijk van smaak. Boers zelfs.

Fritz is al vroeg gefascineerd door Bruegel. Hij gaat doelbewust op zoek naar werk van de onbekende, mysterieuze Bruegel. Al in 1890 koopt hij een eerste prent

naar Bruegel. Drie jaar later volgen maar liefst 22 prenten naar Bruegel. Het hoogtepunt moet dan nog komen. In oktober 1894 tikt Mayer van den Bergh *Dulle Griet* op de kop voor slechts 488 oude Belgische frank. Een koopje, want in datzelfde jaar wordt er voor een werk van Rubens 45.000 frank betaald. Vijf jaar later, in 1899, koopt hij een tweede schilderij van Bruegel: *Twaalf Spreuken op borden*.

Mayer van den Bergh wakkert tijdens zijn korte leven de interesse voor Bruegel aan. Dankzij zijn geestdrift wordt Bruegel al meer dan 100 jaar bestudeerd en gegeerd. Het Museum Mayer van den Bergh is in Vlaanderen dé plek om Bruegel te ontdekken, met twee schilderijen van zijn hand, een aantal werken van zijn zonen en de fascinatie van Fritz voor deze mysterieuze kunstenaar.

PRAKTISCH

Permanent

Dulle Griet van Pieter Bruegel de Oude

Van 5 oktober 2019 tot en met 31 december 2020

Madonna ontmoet Dulle Griet

Museum Mayer van den Bergh
Lange Gasthuisstraat 19, 2000 Antwerpen
www.museummayervandenbergh.be

Pers Museum Mayer van den Bergh

Nadia De Vree
nadia.devree@antwerpen.be | + 32 475 36 71 96
pers.museummayervandenbergh.be

Marketing & communicatie Museum Mayer van den Bergh

Harlinde Pellens
harlinde.pellens@antwerpen.be | + 32 475 85 52 53

Toegangsprijs

€ 8,00 / 6,00 / gratis

Tickets: online via www.museummayervandenbergh.be
of ter plaatse

Openingstijden

Dinsdag t/m zondag: **10.00 tot 17.00 uur**

Gesloten: maandag & feestdagen (1 november, 25 december,
1 januari, 1 mei & Hemelvaart)

Uitzonderlijk open: Paasmaandag en pinkstermaandag

Bereikbaarheid

Museum Mayer van den Bergh ligt op ongeveer 20 minuten wandelafstand van het Centraal station Antwerpen.

Met het openbaar vervoer

metro/tram: 3, 5, 9, 15 (Meir) / 4, 7 (Lange Gasthuisstraat)

Met de fiets

fietsstation Velo: www.velo-antwerpen.be

Met de auto

P-route Meir – Stadsschouwburg: parking Oudaen, Arenberg,
Horta (Hopland), Lombardia

Met de bus

Autocarparking Kaai 19 (signalisatie SK 19): gratis, geen
reservatie nodig. Op 10 minuten wandelafstand van het
historisch centrum. Buschauffeurs kunnen hun passagiers
afzetten en ophalen op volgende halteplaatsen van het
openbaar vervoer De Lijn (maximum 10 minuten).

Voor bestemming (P-route) historisch centrum:

-richting noord: halte aan Suikerrui/Steenplein

-richting zuid: halte aan Suikerrui/Ernest Van Dijckkaai

Rondleidingen

Duur

90 minuten

Capaciteit

max. 15 personen per gids & max. twee groepen per uur

Talen

NL – ENG – FR – DUI

Prijs rondleiding

€ 75 + € 5 administratiekost; exclusief toegangsprijs tot het
museum (€ 8 / groepen vanaf 12 personen: € 6)

Het museum beschikt over een listingsysteem, zodat de
gids perfect verstaanbaar is.

Reservatie

Visit Antwerpen - Booking and Ticketing

Tel +32 (0)3 338 95 30 (elke werkdag tussen 9 en 17 uur
bereikbaar)

tickets@visitantwerpen.be

Toegankelijkheid

Het Museum Mayer van den Bergh is een historisch huis met
heel wat trappen. De tentoonstelling ligt op de eerste
verdieping. Enkel het gelijkvloers is rolstoeltoegankelijk.